

Certifikačná kontrola záručnej sekcie EAGGF za finančný rok 2006

Najvyšší kontrolný úrad SR (NKÚ SR), ustanovený ako certifikačný orgán voči Pôdohospodárskej platobnej agentúre (PPA) vykonal v tejto pozícii kontrolnú akciu v súlade s požiadavkami platných predpisov a pravidiel EÚ a SR.

Jej predmetom bolo preverenie stavu implementácie záručnej sekcie EAGGF vo finančnom roku 2006. Kontrola sa zamerala na preverenie, či:

- postupy PPA s osobitným ohľadom na akreditačné kritériá poskytujú primeranú záruku, že operácie účtované fondu EAGGF spĺňajú pravidlá Spoločenstva a aké odporúčania boli prijaté na zlepšenie systémov
- stavy účtov EAGGF, uvedených v článku 4 ods. 1 písm. a nariadenia Komisie (ES) č. 1663/1995, sú v súlade s knihami a záznamami PPA
- výkazy nákladov a intervenčných operácií, uvedené v článku 5, sú v podstate pravdivým, úplným a presným záznamom o operáciách účtovaných na ťarchu fondu EAGGF
- sú finančné záujmy Spoločenstva dostatočne chránené, pokiaľ ide o zaplatené zálohy, získané zábezpeky, intervenčné akcie a čiastky, ktoré sa majú vybrať
- boli dodržané odporúčania, adresované PPA na zlepšenie systémov v rámci predchádzajúcich kontrol

Kontrolovanými subjektmi boli: Pôdohospodárska platobná agentúra, Bratislava vrátane vybraných regionálnych pracovísk Bratislava, Trenčín, Lučenec, Dolný Kubín, Michalovce, Trebišov, Poprad, Komárno a Nové Zámky. Okrem toho boli dotazníkovou metódou a preverím vyžiadaných dokladov na mieste skontrolované 3 delegované orgány, a to Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky, Bratislava, Štátna veterinárna a potravinová správa SR, Bratislava a Výskumný ústav pôdoznavectva a ochrany pôdy, Bratislava. U dvoch intervenčných skladovateľov - Karpaty plus, s.r.o., Senec a RWA SLOVAKIA, s.r.o., Podunajské Biskupice – bola vykonaná kontrola priamo na mieste.

Platby, realizované zo záručnej sekcie EAGGF v období od 16.10.2005 do 15.10.2006, predstavovali sumu celkom 15 943 831 tis. Sk. Najväčší objem platieb, až 62%, sa použil na priame podpory poľnohospodárom. Na intervenčné operácie sa použilo 22% realizovaných finančných výdavkov a na ostatné schémy boli v percentuálnom zastúpení od 1 do 9%.

Kontrola NKÚ SR zistila 395 rôznych nedostatkov vo všetkých preverovaných oblastiach, niektoré z nich sa vyskytovali opakovane. Ku každému zisteniu bolo sformulované odporúčanie na nápravu zisteného stavu a bola určená významnosť podľa závažnosti zistenia. Prijatých bolo celkom 165 odporúčaní na nápravu zisteného stavu, z toho 25 veľmi významných, 97 stredne významných a 43 menej významných.

Významné zistenia a odporúčania sa týkali najmä dodržiavania príslušných nariadení EÚ, ktoré si vyžadujú okamžitú pozornosť generálneho riaditeľa PPA, napr.:

- nezabezpečenie včasného vybavovania žiadostí o platby v prospech prijímateľov pomoci pri projektových podporách, pri vývozných a aj pri výrobných náhradách,
- nefunkčnosť informačného systému AGIS v riadnej prevádzke pri činnostiach súvisiacich

- s organizáciou trhu, v čase výkonu kontroly sa testovala verzia 1.10 bez prepojenia na účtovný systém, nakoľko nebol ukončený vývoj jednotného komunikačného rozhrania,
- nedostatky v oblasti vedenia účtovníctva a výkazníctva, a to najmä nevykázanie správnych počiatkových stavov v účtovníctve, zistené rozdiely v mesačných hláseniach výdavkov pre Európsku komisiu v porovnaní so skutočne účtovanými platbami, vykázanými v účtovných knihách PPA,
 - nedodržanie lehoty troch týždňov na prijatie a preverenie ponuky na intervenčný nákup cukru,
 - netransparentný postup pri žiadosti beneficianta o zrušenie Ponuky na intervenčný nákup cukru a následné vydanie rozhodnutia o prijatí ponuky na intervenčný nákup,
 - nedostatočná kontrola PPA v oblasti intervenčných zásob tým, že v rámci kontrol dodržiavania zmluvných podmienok o skladovaní sa kontroly zameriavajú výhradne na kontrolu objemu uskladneného obilia a nie sú preverované všetky ustanovenia zmlúv,
 - absencia vymenovania ústrednej inventarizačnej komisie pre posúdenie a sumarizáciu výsledkov inventarizácie intervenčných zásob a nevypracovanie sumárneho inventarizačného zápisu.

Ďalšie zistenia boli napríklad:

- opravy v účtovníctve boli vykonávané zásahom do účtovného systému PPA so spätočným dátumom, bez zabezpečenia opravných účtovných dokladov,
- správy PPA z kontrol na mieste neboli vykonávané dôsledne. Žiadosti o platbu neboli podpísané v súlade s Obchodným registrom, kontrolóri neuviedli, akým spôsobom overili dané skutočnosti, resp. z akých dokumentov a dokladov čerpali poznatky. Výsledky z kontrol neboli zaznamenané do systému, neobsahovali informácie o povolených rozdieloch pri meraní množstva príslušnej komodity a tiež nebolo overované, či stav majetku v účtovníctve zodpovedá skutočnosti,
- nedodržanie lehoty pri intervenčnom nákupe PPA, ktorá je stanovená v rozsahu 35 pracovných dní od prevzatia tovaru do zásob PPA po vyplatenie hodnoty tovaru dodávateľovi. Tento postup nebol v súlade s nariadením Komisie (EHS) č. 785/1995,
- nebol popísaný postup uplatňovania výmenných kurzov a riešenie kurzových rozdielov pri predaji intervenčných zásob,
- vedenie evidencie a údaje o dlžníkoch nespĺňali požiadavky nariadenia Rady (EHS) č. 595/1991, stavy boli priebežne menené v Knihe dlžníkov,
- nekoordinovaný postup medzi jednotlivými sekciami PPA pri riešení prípadov zistených nezrovnalostí,
- prijaté vratky nezrovnalostí neboli odpočítané od výdavkov financovaných z fondov. Tento postup nebol v súlade s nariadením Rady č. 1258/1999.

Výsledky kontroly boli prerokované so štatutárnym zástupcom PPA. Na odstránenie zistených nedostatkov boli prijaté opatrenia, ktorých plnenie bude predmetom ďalšej kontroly NKÚ SR.